

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K. Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „		Főszerkesztő: Dr. VARGA LAJOS. Felelős szerkesztő: SZATHMÁRY ZOLTÁN.	Egyes szám ára 4 fillér. SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.
--	--	---	--

„Lábhoz!”

Debrecen, április 1.

Olyan, mint a katona a függetlenségi párt — mondja Lengyel Zoltánról irt tárcájában Sipulusz — aki a Zum Fuss vezényszóra a lábához teszi fegyverét. Nem teszi le, még kevésbé dobja el a fegyvert, hanem teljes felszereléssel áll és figyel.

Ideje volt ezeket a szavakat elmondani s ideje volna megszivlelni azoknak, akik olcsó népszerűséget hajkurásznak a függetlenségi párt mai, de sulyos helyzetének kihasználásával, akik öblös torokkal hirdetik, hogy mindenki gyöngé és honáruló a parlamentben, csak ők, a huszak, vagy huszonötök az erősek és a hazafiak.

A képviselőház impozáns többséggel megszavazta a házszabályok revízióját. A többség tehát kifejezést adott annak, hogy általánosságban helyesli és akarja a házszabályok szigorítását.

A revíziós indítvány, amelyet most általánosságban elfogadott a Ház, a legjobb és a legjobban kihasznált alkalom volt a rövidlátók

és a rövideszűek számára, hogy rámutassanak arra, hogy a függetlenségi párt eldobta azokat a fegyvereket, melyekkel rég idők óta küzdött.

Hiszen a függetlenségi pártot épen a revízió ellen elfoglalt erős ellenzéki volta juttatta többségre, dr. Zoltán vezér tehát igen hálás témát talált a maga számára, amikor most maga a függetlenségi párt akarja és valóítja meg a házszabályrevíziót.

Hogy a függetlenségi pártot a maga akaratában, az ország közvéleményét meggyőződésében nem ingatta meg Zoltán dr. és pártjának lármája, az mindenképen örvendetes tény. Örvendetes még ha csupán annyit jelent is, hogy a magyar közvélemény megértette már, hogy a hangos szó még nem igazság, hogy a szapora beszéd még nem hazafiság.

A függetlenségi párt most csak módot adott a házszabályok szigorítására, de nem adta fel elveit és meggyőződését. A párt még mindig küzd Ausztria ellen a nemzeti önállóságért, de küzdelem folyamán a szigorított házszabályokkal védeke-

zik is, hogy küzdelmének erejét ne bénítsák a hazafiatlan nemzetiségi és horvát csoportok a maguk kalózkodásával.

Ott vannak a régi fegyverek a kipróbált erejű régi katonák kezében. Nem vette el az osztrák és nem adta oda neki senki.

De az, hogy a fegyvereket kezünkben tartjuk, még nem jelenti, hogy azokat örökké puffogtassuk, akár van kire löni, akár nincs. Azok a kezünkben ki nem adott fegyverek nem arra valók, hogy önmagunkat löjjük velük agyon.

Igenis kezében tartja és erősen megmarkolja a puskatust a függetlenségi párt minden közkatona és minden vezére. Használja is azokat majd ha kell, de csak a nemzet elenségei ellen.

A harci fegyvert pedig csak egyik kezében tartja a párt. A másik kezében pedig, mint a templom-építő kalapácsot fog. S a fegyver csak akkor hull ki a balkezéből, ha a jobb kezében tartott csákány és kalapács segélyével sikerül a szabadság épületét megépíteni.

A schajok könyvéből.

Belátom, hogy egy hosszú éltén,
Hiába, mind hiába éltem
S őszinték im e vallomások:
Mikor bevallom, hogy hiába!
Ki sem voltam, mint annyi mások.

Dolgoztam minden árért, bérért,
Egy darab rongyért, vagy kenyérért
S ha lelkemnek volt egy kis álma,
Elrabolta a hétköznapok,
A kenyérharcok durvasága.

A szépet, jót bárhogy kerestem,
Csupán délibábot kergettem,
— Amit elérni soh' se tudtam —
S a legszínesebb szép álmokat
Nagyon fáradtan — elaludtam.

És ha megérek a halálra,
Majd elszámolnak tucat-számra.
Más nem sirat, — ez a valóság, —
Csak három gyermek: a lelkemből
Lelkendezett három kis apróság.

Halálom nagyobb port nem ver fel,
Talán egy tulbuzgó riporter,
Irja meg majd a helyi lapnak:
Az emberek lám napról-napra
Kivétel nélkül egyre halnak.

Legfeljebb azzal toldja még meg,
Csupán csak úgy hírszínezésnek:
Egy-két érzése volt: megírta,
Egy-két könnye volt s amig bírta
Csöndes, apró dalokba sirta.

Szathmáry Zoltán.

Este.

A „Debreczen” számára írta: Vértessy Gyula.

Isten tudja, mióta ülnek már egymás mellett. A leány lehajtott fővel varrogat, a férfi pedig nézi az egymásba folyó öltéseket. Mintha nem is ülne itt egyébert, csak azért, hogy nézhesse.

A másik szobában az öreg néni olvas valami régi összeszakadozott könyvből — alighanem a kölcsönkönyvtárból vették ki s ott rekedt náluk.

Az óra mutatója egyhangú percegéssel jár odább, odább, — a széles ernyővel letakart lámpa pedig félhomályt borít az egész szegényes szobára. A székek foltozott szöveteire, a kőcs végű szőnyegre, az orosz-lánfejes almáriumokra s a kopottmázu nagy ebédasztalra, melyen szanaszét hevernek a kiszabott ruhadarabok, gombok, cérnaszálok.

— Emmi, szólal meg a férfi.
A leány fel se néz a munkájáról, mintha nem is hallaná.

— Emmi, kérem...
— Mit akar!
— Hallgasson ide, hadd mondok el az egész dolgot, úgy, ahogy történt.

— Nem akarok hallani semmit az egésztől. Maga csinálhatja azt, ami tetszik, — semmi közöm hozzá.

— Van köze, hiába akarja tagadni. Van köze, mert...

— Mert?
— Mert szeret.
— Szerem? Honnan tudja?
— Oh, hiszen maga mondta. De hányszor, hányszor.

— Emlékezzék csak vissza azokra a lázas szavakra, amelyekkel fogadott, amikor betegségem után először láttam; emlékezzék

Kékre festett kirakat.

■ ■ ■ ■ ■
Kékre festett kirakat.

A volt LÖWY F.-féle Plac-utcai üzletben abl szépet, jót és ami fő, olcsón akar vásárolni, azt keresse fel, hol igen nagy választékban női ruhaszövetek, delinek, kartonok, vászonneműek, napernyők, ágyszerítők, paplanok, női és férfi ingek csipkék, diszek és igen sok más, itt fel nem sorolt árukat ajánlok megvételre. 120 cm. széles szövet 39 kr.

Molnár V. J. és Társa

fiók üzlete

== Kékre festett kirakat. ==

Kékre festett kirakat.

■ ■ ■ ■ ■
Kékre festett kirakat.

A házszabályrevízió körül.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, március 31.

Justh Gyula elnököl az ülésen.

A jegyzőkönyvet észrevétel nélkül hitelesítik, azután áttérnek a házszabályrevízió indítványra.

Pop Cs. István nem reméli ugyan, hogy a mai házszabályoknak akár a roncsait is megmentheti, de azért kötelessége, hogy a részletes tárgyalásnál is megszólaljon ellene. Erthetetlen az egész javaslat és értelmetlenül szakították három részre. Jaj annak, aki más pontról mer beszélni.

Elnök: Ezt az intézkedést nem is lehet kritika tárgyává tenni. Ezt figyelmébe ajánlja, különben esetleg meg is vonja tőle a szót.

Pop Cs. István: Jól mondta Eötvös Károly, hogy a negyedik elemista tudományával van megszerkesztve. Több módosítást nyújt be a javaslatához és kéri azok elfogadását.

Bella Mátyás szintén nyelvtani szempontból bírálja Nagy Emil indítványát. Kifejezésről kifejezésre halad és sorra kimutatja a magyartalanságokat, amelyekből valóságos hemzseggel van az indítvány. A kifejezést a javaslat szerint „beadják”, holott a magyar ember leszavaz. A tanácskozásnak van tartalma, nem az időnek. A magyar határoz, nem pedig „határozatot hoz valami felett”. Magyartalan az „eszközöl szó”, a melyet mellőzni kíván. Mind e kifogások értelmében indítványokat nyújt be és kéri azok kinyomatását.

A Ház a kinyomatást mellőzi.

Bozóky Árpád röviden óhajt beszélni az első ponthoz. A legfontosabb követelménynek tartja, hogy a képviselők véleménye szabadon nyilvánulhasson meg. Erre való a titkos szavazás. Azt kívánja és ez irányban nyújt be ellenindítványt, hogy a sürgősség kimondására titkosan szavazzanak. Olyan fontosnak tartja ezt a körülményt, hogy ha megszavazzák, a maga nevében, anélkül, hogy pártja véleményéről is beszélne, kijelenti, hogy ennek ellenében hajlandó bármiféle házszabályrevíziót megszavazni. Kéri indítványa elfogadását és kinyomatását.

csak vissza, hogy adta a váratlan öröm ajkára a szót, amit úgy titkolt eddig; emlékezzék csak vissza arra a lángoló, forró csókra.

— Játék volt.

— Nem igaz.

— Csak jobban tudom, mint magam! Láttam, hogy szerelmes belém, hát meg gondolatlanul én is úgy mu'attam, mintha az volnék. Játék volt, meg gondolatlan, bolond játék, ne haragudjék érte.

— Köszönöm, hogy legalább őszinte volt. Áldja meg az Isten.

A küszöbről még egyszer visszanez, hátha a leány szól még valamit. De ez nem szól. Lehajotta fejét a varrásra s öltögetett szorgalmasan s csak mikor a fiatal férfi kiment, akkor vetette fel lángoló arcát s reszkető, imbolygó leptekek áment a másik szobába s letérdelve, fűrtös fejét az öreg néni ölébe hajtva, úgy zokogta:

— Ugy-e jobb így? A koldusoknak nem való a szerelem.

S mintha a szegényes szoba minden butorzata s a szomorú este igazat adott volna ennek a szerencsétlen gyermeknek, a kinek szívére rászállt az este anélkül, hogy valaha mosolygó, derült reggelt ért volna.

A Ház a kinyomatást mellőzi.

Hodza Milán nagyon fontosnak tartja, hogy az indítványt Bella Mátyás felszólalása értelmében kijavítsák. Nagyon aggályos, hogy az elnököt nem csupán formai jogokkal ruházzák fel. Ez a világ semmiféle parlamentjében sincs így.

Beszéde közben szünetet kér.

Szünet után

Návay Lajos foglalja el az elnöki széket.

Hodza Milán folytatja beszédét. A majoritás elvét úgy védelmezi ez a javaslat, hogy a felelősség elvét teljesen illuzóriussá teszi. Ez az eredménye a házszabályrevízióknak. Ez az, amiért még a történelem ítélőszéke előtt felelnie kell.

A holnap és holnapután gyermeknap.

Lobogózzuk fel a gyermekfelvonalási utat!

Kivilágítás a Piac-utcán!

— április 1.

A helyi bizottság tegnapi értekezletén az elnök főispán felolvasta az országos bizottság meleg hangú átiratát, amelyben az a mi előkészületeinkről értesülve, a legfokozottabb kíváncsisággal néz a két gyermeknap elé. Valószínű, hogy a gyermekvédelmi napok megtartására a jövőben Debrecen gazdag, leleményes programja lesz, a buzdító példa az ország többi városának.

A gróf Edelscheim Gyula elnökle alatt működő központ értesülve arról a nagybani támogatásról, melyben a mi hírlapirónk a gyermekügyet kísérik és támogatják, azzal a kéréssel járult a főispánhoz, hogy mindazon lappeldányokat, melyekben a gyermekigáról tudósítások megjelentek, 1-1 példányban a liga országos könyvtára számára küldendő meg.

Elhatározta továbbá a bizottság a központ kérésére, hogy a gyermeknap minden egyes mozzanatáról fényképfelvételeket készíttet, a munkával Letzter József fényképészt bízta meg, olyképpen, hogy a pillanat felvételek összeállításából a gyermeknap és az utca teljes képe feltüntethető legyen. A képek a gyermekliga országos nagygyűlésén lesznek bemutatva.

A központ azon kívánságának is kifejezést adott, hogy a nagyobb adakozók felsorolásával és az összeg pontos feltüntetésével részletes kimutatást közöljön a bizottság, hogy az országos ligának módjában legyen azon nemesszívű emberbarátoknak a liga háláját külön leróhatni. Itt említjük meg első helyen a Polgári asztaltársaságot, ezt a minden feltűnés nélkül működő, minden nemes célt szolgáló egyesületet, amelynek tagjai 200 koronával járultak a Liga alapítói sorában.

A kereskedők és a Liga.

Az országos központ, hogy a kereskedők és iparosok önzetlen adakozását részben viszonzhassa, ellenszolgálatot vél tenni a kereskedő világnak, amedőn „Beszerzési Férás” című kiadványában, amely 500.000 példányban fog megjelenni, felveszi azoknak neveit, akik a gyermeknapot adakozásaikkal segítik és kéri a bizottságot, hogy a kereskedők és iparosok szakmainak megjelölésével ezek nevének birtokába jusson.

A mai napon ismét csaknem 50 kereskedő jelentette be hozzájárulását a gyermeknaphoz, így közel van már 200 hoz azoknak a száma, akik napi jövedelmüknek egy részét a gyermekvédelem ügyének szentelik. A helyi bizottság elhatározta, hogy a lapokat felkéri, hogy azon kereskedők névjegyzékét a Csütörtökön megjelenő számaikban közöljék.

Gyűjtések és adományok.

Uri leányok apró kis piros füzetkékkel keresték fel az ösmerős családokat és tagbelépésre buzdítják a rokon értesüket. Kár hogy ezen szándékukat a helyi bizottságnak nem adták értesítésére, hogy segédkezet nyújtott volna-e nemes akcióban. Amelytől szép eredményt vár a bizottság a lezajlott két gyermeknap után. Reméli a bizottság és kéri a bájos urleánykakat, hogy minden tehetségüket és szerepre méltóságukat hozzák segítségül a csütörtöki gyermeknapon, ennek fejében annyi aláírt fogunk gyűjteni a gyengéd füzet tulajdonosoknak, a menyit csak ők akarnak.

A helyi bizottság ez uton is kér minden érdeklődőt, hogy az utcai gyűjtésen kívül minden adományt egyenesen a bizottság elnökéhez, a főispánhoz jutasson, minden felvilágosítást és utbaigazítást is ott nyerhet a Liga ügyében.

A Piac-utca feldiszipítése.

A bizottság ez uton kéri fel a Piac-utca házlajdonosait, hogy házaikat a két gyermeknapra lobogózzák fel, tegyék ünnepeyessé azt az utvonalat, ahol az ezernyi gyermek elhalad és hadd lássa az idetérő idegen, hogy a lakosság ünnepe — a nemzet szíve, az elhagyott gyermek sorsának javítása. Kéri továbbá a bizottság a Piac-utca utcai lakóit és kereskedőit, hogy csütörtökön 6 órától ablakaikat világtassák ki, hogy a jekedv Istennője, ha ide találna a főútra tévedni, kézi térképet legyen kénytelen elővenni, meginduló, hogy Debrecen-e ez vagy Nápoly avagy Nizza?

A vidék városai a lapok útján értesülve az előkészületekről óriási érdeklődést tanúsítanak a gyermeknap lefolyása iránt, mit bizonyít az a rengeteg levél, melyben a főispántól tájékoztatást kívánnak szerezni és jelentik bejöveteleiket.

Gyermekek a gyermekekért.

Weszprémy Zoltán főispán elnökle alatt tegnap délután 5 órakor tartottak látogatott értekezletet a városháza nagy tanácstermben. Ezen az értekezleten a tanfelügyelő, iskoaszéki elnök és mintegy 200 tanítónő és tanító vettek részt. A főispán igazán lelkes megnyitó beszéde után elhatározták, hogy az összes elemi iskolák növendékei csütörtök délelőtt fél 11 órakor a Nagytemplomtól a Royal kávéházig felvonulást tartanak tanárnök és tanáraik vezetésével, hogy ők nyissák meg a gyermekszereket két napját. Gyönyörű, lélekemelő látvány lesz a több ezer gyermek menete, ők a sors kegyelmei — a sors elhagyottaiért. A kollégium udvarán Letzter József az összes gyermekekről egy felvételt készít és minden iskolának egy képet ajánl, hogy a gyermekeknek figyelmeztetésül szolgáljon a kép a gyermeknap magasztos célja és hivatása.

Az értekezleten megjelent a felsőbb kereskedelmi iskola két harmadosztályú növendéke, akik az osztály megbízásából kijelentették az iskolában való gyűjtést és erre a célra perselyt kértek. Megéjlenezték őket!

Városháza és vármegye.

— Közgyűlés a városházán. A márciusban megtartott rendkívüli városi közgyűlés miatt a márciusi rendes közgyűlés ideje kitolódott áprilusra. A közgyűlést 9-ére tűzték ki, a meghívókat a napokban küldik szét.

Tavaszi cipő különlegességekben

nagyválaszték. — A legjutányosabb árak számíttatnak.

ELFENBEIN és KEIN

cipőüzletében. A nagytőzsde mellett.

A Kamara és az ipartörvény.

Hírek a Kamarából.

— április 1.

Tegnap vette első ízben beható tárgyalás alá a kamara e célból kiküldött bizottsága az új ipartörvény tervezetét. A gyűlésen, melyen Szávay Gyula titkár és dr. Rác Lajos segédtitkár is jelen voltak, ugyancsak a folytatólag tartott iparos szakosztályi ülésen, a kamara megállapodott azon rendszerben, mely szerint a kamarai kerület összes ipari-kereskedelmi és munkásérdekeltségének alkalom nyújtható kívánalmaik és nézeteik kifejezésére.

E mélyreható és az egész kamarakerületben széles arányokban kiterjedő munkálat azonnal elkezdődik. A kerületbeli érdekeltség általános megnyilatkozásából összegyűlt anyag adhat majd a kamarának szilárd alapot az ipartörvénytervezet oly megvitatására, mely kétségtelenül az érdekeltek valódi közvéleményének megfelelő lesz.

Folytatólag a kamara teljes ipari szakosztálya tartotta meg ülését, melyen Szávay titkár a folyó ügyekről és a kamara újonnan kiirandó tíz ösztöndíjáról, dr. Rác segédtitkár az ipari tanfolyamokról s kerületi iparügyekről, dr. Szávay Zoltán fogalmazó pedig a betegségleyezési, ipartestületi és iparhatósági jogvéleményekről referált. Az ülésen Stegmüller Árpád szakosztályi elnök elnököt.

A nagyerdői fürdő jövője.

Balkányi Ede dr. lemondott a bérlétről.

A város átvette a fürdőt.

— április 1.

(Saját tudósítónktól.) Több ízben ismertettük már lapunk olvasóközönségével a nagyerdői fürdő ügyét. A fürdőt tudvalevőleg Balkányi Ede dr. városi tiszti orvos bérelte, de minthogy a fürdő mai állapotában nem felel meg a közönség igényeinek, a bérlő Balkányi dr. jelentékeny összeget fizetett rá a fürdőre, aminek következtében folyamodványt intézett a városhoz, hogy mentseik fel a szerződés alól és engedjék ki a bérlétről a fürdő épületében és berendezésében eszközölt befektetési ellenében pedig adjon a város neki 8000 koronát.

Az ügy a közgyűlés elé került, amely méltányossági tekintetből kiengedte a bérlétről Balkányit és befektetési fejében 4000 koronát szavazott meg neki. Ezen közgyűlési határozatot a törvény értelmében jóváhagyás végett a belügyminiszterhez terjesztette fel a város, de a miniszter a közgyűlési határozatot oly módosítással hagyta jóvá, hogy a város nem adhatja meg a kért 4000 koronát a szerződés alól felmentett bérlőjének.

Balkányi dr. erre újabb beadványt intézett a tanácshoz, melyben az iránt folyamodott, hogy október elsejéig, vagyis a nyári hónapokon át még kezelhesse a fürdőt, hogy némi kárpótlást nyerhessen a közgyűlés által

megszavazott 4000 korona elvesztéséért. A tanács azonban nem teljesítette a kérelmet s csupán azt engedte meg neki, hogy május 1-ig tarisza meg a bérlést.

Balkányi Ede dr. azonban kérelme elutasítása után bejelentette a tanácsnak, hogy nem kezeli tovább a fürdőt, hanem visszaadja a városnak. A tanács a bejelentést tudomásul vette s megbízta Vargha Károly tb. tanácsnokot, hogy egy három tagú bizottsággal vegye át a fürdőt a volt bérlőtől. A fürdőátvételt tegnap délután annak rendje és módja szerint meg is történt s mátl kezdve a fürdőt a város kezeli.

Ezzel újra eljutott Debrecen városa ahoz a kérdéshez, hogy mi történjék a nagyerdői fürdővel.

A fürdőt beszüntetni semmi esetre sem szabad. A városi vagyon ezen részét nem szabad gyümölcsözellenül hagyni. A nagy közönség és a város érdeke egyaránt megkívánja a nagyerdői fürdő fentartását, mert e fürdő révén — természetesen, ha a modern kor követelményeinek megfelelőleg felépítik, átalakítják, szép jövedelmet biztosíthat magának a város.

A nagyerdői fürdő ugyanis mai elmaradt állapotában nagyon keveset ér. Okvetlenül fel kell építeni, szépen berendezni, mert csak ez esetben fog a hozzá kötött reményeknek megfelelni. Ha a város így, ahogy most van a fürdő, újra bérbeadja, oda fog vele jutni, ahol ma van. Eanél már az is célszerűbb lenne, ha a fürdőt eladnák.

Nézetünk szerint azonban leghelyénvalóbb dolog a nagyerdői fürdő felépítése volna. Ha a városnak a jelen viszonyok között nincs rá pénze, részvénytársasági alapon is meglehetne valósítani a tervet.

A nagyerdői fürdő jövő sorsáról azonban — akármely irányban is — dönteni kell, még pedig a legrövidebb idő alatt, mivel a döntés halogatásának a város szenved kárát.

Reichmann Ármin meghalt.

— április 1.

(Saját tudósítónktól.) Egy munkában, kulturális s jótékonyági célok nemes szolgálatában eltöltött életet szakított ketté a kérlelhetetlen halál. Reichmann Ármin a debreceni izraelita hitközség elnöke tegnap 65 éves korában váratlanul meghalt. Hirtelen halála nemcsak a hitközség gyászja, mert ennek a nemes szívu emberbarátnak elhunytát fájjalják mindenütt, ahol nemes tettei révén ismerték és becsülték, ahol áldozatkészsége alkotott, ahol jótékonyasága letörölte a szenvedők, a szűkölködők könnyeit, ahol humánus gondolkodása egy vagy más formában érvényesült.

Halála hirtelen, váratlanul jött, úgy, hogy az első szomorú híre még kételkedtek az emberek. Pedig a hír valóban bizonyult. Reichmann Ármin Szatmáron, hol üzleti ügyekben járt, hirtelen meghalt. Halálának híre még a reggeli órákban elterjedt és mindenütt nagy részvétet és a hitközség kebelében pedig valósággal megdöbbenést keltett.

Mert, hogy mi volt Reichmann Ármin a debreceni hitközségnek, azt csak most, halálakor mérlegelték. Reichmann már tizenötödik éve elnöke a hitközségnek, mely most negyedizben választotta meg. Elnöki minőségében rendkívül sokat tett a hitközségért. Alatta létesítették az izraelita templomot, a polgári iskolát, a hitközségi székházat, melyeknek létesítéséhez ő is nagy anyagi áldozatokkal járult. Csúpan adományképen a templomépítésre 2000, az iskolaépítésre 1000 koronát adott.

De áldozatkészsége nem ismert felekezeti különbséget. Kulturális, jótékonycélra számtalanszor áldozott. Mikor a hitközségi székház felavatásán arcképét leleplezték

1905-ben, különböző alapítványokat tett mintegy 15,000 korona értékben. Nevezetesen a ref. jogakadémiának 3000, a római kath., a ref. főgimnáziumoknak, a kereskedelmi akadémiának, a reáliskolának, a siketnémák intézetének, az ipartestületnek 1000 koronát adott.

Jótékonyaságában nem állott meg féltoton. A nyilvánosság kizárásával is nagyon sokat áldozott a jótékonyaság oltárán. Felekezeti különbség nélkül egész csapat szegényt segélyezett és tartott el.

Életét a jótékonyaságon kívül a folytonos, kitartó munkának szentelte. Nagy vállalatát, óriási kiterjedésű birtokait személyesen vezette, Vállalkozó szellemű ember volt, óriási vagyonát is a folytonos munkájának köszönhette. Ezenkívül tevékeny részt vett a társadalmi, a közéletben, de különösen hitközségének ügyei vezetésében. Vasárnap két hitközségi gyűlésen is részt vett. Akkor még senkisé gondolta, hogy a tevékeny, agilis elnök 24 óra múlva halott lesz.

Hétfőn reggel üzleti ügyekben Szatmárra utazott. A háznépének azt mondta, hogy estére visszajön, de nem érkezett meg. Alighanem lekéste a vonatot és Szatmáron éjjelre az ottani Pannónia szállodában szállt meg. Itt érte a halál, mely hirtelenül ragadta ki az élők sorából. Szívszélhűdés érte.

A tragikus esetet azonnal telegrafálták Debrecenbe, de a szomorú hír nem találta itt a családot. Lánya, férjével Forrai Géza nagybirtokossal Olaszországban üdül. — Tegnap három helyre is sürgönyöztek utánuk.

Reichmann Ármin hamvait az éj folyamán Debrecenbe hozzák. A temetés ma szerdán lesz. A hitközség és a szentegylet ma délelőt rendkívüli gyűléseket tart, hogy részvét nek impozáns módon adjon kifejezést. A halál híre a városházára, a kereskedelmi csarnokra s számos középületre felhuzták a gyászlobogót. Az elhunyt tagja volt a városi törvényhatósági bizottságnak, a Kereskedelmi csarnoknak, a Kaszinónak stb.

Reichmann Ármin óriási vagyonáról hír szerint már rendelkezett is. Végrendeletében, melyet két héttel ezelőtt készített nagyobb összegeket hagyott kulturális humánus célokra is.

Sóvágó János összbüntetése.

Életfogytiglan a fegyházban.

— április 1.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni törvényszék tegnap mondotta ki az utolsó szót afölött a haramia-főnök fölött, aki hosszú évekig tartotta rettegésben Hajdúvármegyét és a közeli vidéket. Tegnap megint a hirtelt Sóvágó János ügye szerepelt a bíróság előtt, de ezuttal utóljára, mert a tegnapi ítélet élete fogytáig fegyházban tartja a rettegett rablógyilkost.

A tegnapi tárgyalások sorára volt ugyanis kitűzve Sóvágó János büntetéseinek összesítése. Sóvágót annak idején első ízben a Méliusz-téri rablógyilkosságért életfogytiglani, míg másodizben a büdzent-mihályi es más rablásokért 11 évi fegyházzal sújtotta a bíróság. Miután jogerőssé vált mindkét ítélet, szükségessé vált a két büntetésnek összesítése.

Emiatt ült össze tegnap a törvényszék büntető tanácsa dr. Oláh

BUTOR-

KIALLITAST nyitottam a legjobb készítésű butorokból. Gyönyörű választék látható ebédlő, szalon hálószoba és egyéb butorokban, melyek a legolcsóbb árakban kaphatók: **WEISZGYULA kárpitos és díszítő** butorraktárában Széchenyi-utca 19. szám.

Miklós elnöke alatt. A tárgyaláson természetesen Sóvágó, ki jelenleg az illavai fegyház lakója, nem jelent meg, csupán védőügyvédje képviseltette magát. A tárgyalás eredménye az lett, hogy a bíróság az első életfogytiglani ítéletet hatályon kívül helyezte és a 11 évi fegyházat életfogytiglani fegyházbüntetésre változtatta át. Ez az ítélet egyébként azt jelenti, hogy Sóvágót, mint visszaeső bűnöst még a szokásos tizenöt évi rendes magaviselet után sem bocsátják feltételes szabadságra; ő előtte már örökre becsukódtak az illavai fegyház kapui.

LEGSZEBB KALAPOK FEKETENEL

Városi tisztviselők összeférhetetlensége.

A belügyminiszter rendelete.

Mikor vállalhat tisztviselő mellékfoglalkozást?

— április 1.

(Saját tudósítónktól.) Csak nemrégiben adott ki egy rendeletet Andrássy Gyula gróf belügyminiszter, melyben a vármegyei tisztviselők összeférhetetlenségét állapította meg s most ugyanily rendeletet bocsátott ki a városi tisztviselők számára. A rendelet tegnap érkezett meg Debrecen városához.

A miniszter rendeletében előrebocsátja, hogy a tisztviselői állásoknak más állásokkal való összeférhetetlenségének eseteit általában lehet csak körvonalozni s minden egyes esetben külön kell megállapítani, hogy fenn áll-e az inkompatibilitás vagy sem.

A rendelet szerint az összeférhetetlenség a következő állásokkal szemben állhat fent: Részvénytársasági, vagy szövetkezeti alapon szerzett pénzügyi, igazgatósági tagsági, illetőleg felügyelő bizottsági tagsági, vagy ipari vállalatok hasonló állásai esetében.

Elvként kimondja a belügyminiszter, hogy az összeférhetetlenség elől, ha a mellékfoglalkozásként tekinthető igazgatóági tag vagy más hasonló megítélés alá eső állás a tisztviselő idejét olyan mértékben foglalja el, hogy abból a hivatali ügymenetre hátrány támad.

Továbbá, ha a pénzügyi, vagy vállalat üzlete a várossal, vagy az illető tisztviselő rendes hivatalos ügykörében előforduló ügyekkel olyan összeköttetésben van, hogy a tisztviselőt az akadályozza a teendő elvégzésében. Végre, ha az intézet, vagy vállalat szervezete, vagy működése olyan irányu, ami kizárja azt, hogy annak az igazgatóságában a város tisztviselője, a hivatali állást kintéljenek a város érdekeinek, vagy a közérdek sérelme nélkül résztvehessen.

A miniszter végül utasítja a várost, hogy ha tisztviselőt ily állásokra megválasztják, kötelesek a tisztviselők a választásról a közgyűlésnek jelentést tenni s az állást csak azon esetben foglalhatják el, ha a közgyűlés arra engedélyt ad. Ugy szintén kötelesek bejelenteni ily nemű mellékfoglalkozásaikat azon tisztviselők is, akik ilyen állásokra már régebben megválasztattak.

Színház.

MŰSOR:

Szardán Gyurkovics lányok vigjáték „A” bérletben.

Csüörtökön Ember tragédiája drámai költemény „C” bérletben.

Pénteken A tanítónő daljáték „B” bérletben.

Szombaton A tanítónő daljáték „C” bérletben.

Vasárnap délután Varázskeringő operette bérletszűnet.

Vasárnap este Cigány népszínmű kis bérletben.

* **Falu rossza.** Tegnap este a Falu rossza került színre, a címszerepben Árkossy Vilossal, akinek Göndör Sándor egyik legkiválóbb alakítása. Tegnap is zajos szép sikere volt. Szabó Irmával kitűnő partnerével együtt, Zilahy S. Vilma Finom Rózsijával bizonyoságot adta művésze sokoldalúságának. Művészi minden ízében Békés Gyula Gonosz Pisája, mely alakítását már többször volt módunkban érdeme szerint méltatni. A két cigány szerepben kacagatók voltak Ligeti Lajos és Nagy József. A többi szerepekben Zsigmondy Anna, Szakács Andor, Ternyei Lajos, László Aranka, Beda Ferenc és Talliáné Etel. Utóbbi Szájásné játszoita elismerésre méltóan.

* **Gyurkovics lányok.** A közóhajnak tesz eleget Zilahy igazgató, a Gyurkovics lányok mai előadásával, melyet Szabó Irma és Árkossy Vilmos ünnepeletésére tűzött ki az igazgató. E darab Mici szerepe Szabó Irma egyik legjobb alakításai közé tartozik s ugyancsak Árkossy Vilmosnak is kitűnő alakítása az ezredes szerepe. E darabban lép fel esküvője előtt utójára Szabó Irma, kinek csüörtökön lesz esküvője Árkossy Vilmossal. A közönség körében nagy ovációra készülnek a jegyes párral szemben, kik mindketten régi kedvencei a közönségnek.

* **Ember tragédiája.** Madách drámai költeménye előadása, szerdáról Szabó Irma és Árkossy Vilmos fellépte miatt, csüörtökre halasztatott.

* **A tanítónő.** Bródy Sándor kiváló írónk falusi életképének pénteken lesz bemutató előadása, mely elé élénk érdeklődéssel néz a közönség. A címszerepet Hahnel Aranka adja, kivüle főszerepet játszanak: Ternyei, Árkossy, Békés, Vadasz, Berezy.

* **Lukács Juliska fellepte.** Lukács Juliska, hosszú betegeskedése után vasárnap este lép fel először a „Cigány” népszínmű Rózsijában, melyben az elmúlt szezonban jelentős művészi sikert aratott.

VILLAMOS SZÍNHÁZ.

Az Uranus mai szenzációs új műsora. Déltűn 4-5 és 5-6 fűhelyű Gyermekek előadások, kitűnő új műsorról. — Este 7 órai kezdettel és rendes helyárrakkal teljesen új és szenzációs műsor, mely csak ma látható, a 7, 8 és 9 órai előadásokon. Itt először Franceska di Rimini rendkívűl szenzációs olasz dráma. Egy feltűnést keltő mű. A legsikerűlőbb felvétel, melyet a kinematográfia valaha produkált. E kép a múlt héten a Budapesti Apolló színházban óriási feltűnést, érdeklődést keltett. Azonkívűl a következő kitűnő ujdonságok. 1. Kalifornia a vízeséssel (természet után készűlt felvétel.) — 2. Schwéd táncok (eredeti felvétel.) — 3. Március 15-iki felvonulás a

Petőfi szoborhoz (eredeti helyszíni felvétel.) 4. A falu jűltűvűje (dráma.) 5. Furca utazás (színes bohűzat.) 6. Diák élet (bohűzat.) 7. Franceska di Rimini (szenzációs dráma.) Műsor változás fennűrtva. Pénteken, április hó 3-án, 6, 7, 8 és 9 órai kezdettel nagy Gyermekeknap előadások. Pompás műsor. Az aznapi bevétel fele a gyermek-liga javára.

Franceska di Rimini egyetlen bemutatója. Az Uranus mai teljesen új műsorában egy ritkán látható szenzációs kép kerül bemutatásra az este 7, 8 és 9 órakor kezdűdű előadásokon. E kép, mely a múlt héten a budapesti Apolló színházban egész héten volt műsoron, óriási feltűnést, érdeklődést keltett, ugyannyira, hogy egész héten minden órai előadáson zsűfolt nézőteret vonzott és általános beszűd tárgyat képezte. Az Uranus élelmes igazgatója megneszelte e kép rendkívűl érdekeségét és óriási sikerét, telefonon rendelt meg egy példányt belűle és az éjjeli vonattal fel is utazott Budapestre, hogy e képet a mai előadásaiiba beillesztse, melyet csak ma este fognak bemutatni egy pompás új műsor keretében, melynek mácodik érdekesége a március 15-iki felvonulások a Petűfi szoborhoz című kép lesz. A mai előadások műsora rendkívűl érdekes és szenzációs tartalmu képekbűl vannak összeállítva, bizonyára újbűl szép számu közűnség fog bennűk élvezetet találni, mint a tegnapiakban, melyet elűkelű közűnség vezet végűg.

Thaly Kálmánt megoperálták.

Sikerűlt a műtűt.

Budapest, március 31.

Thaly Kálmán dr.-t, városunk első kerűletének országgyűlési képviselőjét, a kiváló törtűnet-tudóst, a Rákűczi-kor nagynevű íróját, — aki az utűbbi idűben súlyos szem-bajban szenvedett, ma déltűn a fűváros egyik kűrházában megoperálták.

Az ősz tudóst veszedelmes szem-betegsűg, a szűrke hályog kűnozta hosszabb idű óta. Szembajját jűllehet a legelűkelűbb orvostanárokok kezelték, meggyűgyítani nem lehetett s az utűbbi idűben már annyira elműrgesedett, hogy komoly veszedemlűl lehetett tartani.

Orvosai tanácsára Thaly Kálmán alávettette magát a műtűtnek, melyet ma déltűn végzett rajja Grosz Emil dr. egyetemi orvos-tanár, a vűrűskereszt kűrház egyik terműben.

Az operáció remekűl sikerűlt. A hályogot sikerűlt szerencsűsen eltávűlítani, de a beteg kűnytelen lesz pár hétűg sűtűt szobában tartűzkűdni. Thaly Kálmán mig teljesen fűl nem épűl a Vűrűskereszt kűrházban marad, hol a leggondosabb ápolásban részesűl. Az ősz képviselő ilyeformán pár hétűg nem vehet részt a politikában.

Műndennap korán reggel megjelenű lapunk elűfizetűsi ára egy negyedűvre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2.

Mindenki siessen a

KÖZPONTI CIPŐ- és KALAP ÁRUHÁZBA

Dreher sűresarnok mellett, ahol 1 pár férfi Chevreaux cipű 5 forint, 1 pár nűi Chevreaux cipű 4 forint. Legszűbb férfi kalapok 1 forint
Telefon 435. 50 krajczártűl feljűbb. Telefon 435.

Hirek.

A „Debreczeni” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi oszrak lépcső-folyosóján. Telefon 412.

Szerelm és marólug.

Öngyilkos leány.

— április 1.

(Saját tudósítónktól.) Súlyos belső sérülésekkel, eszméletlen állapotban szállították be tegnap a kórházba Lupka Esztert, egy 20 éves szép szobaleányt. Mint minden sikkes szobaleánynak, neki is a szerelm lett a végzete. Szeretett, de reménytelenül. És ez a reménytelen szerelem adta kezébe a mérgepotharat, mely nagyon könnyen halált okozhatja.

Az elkeseredett szívű leány tegnap este a Bethlen-utca 10. szám alatt, hol Komlóssy Arthur házában szolgál, marólugot ivott, még pedig oly nagy mértékben, hogy a rettető mérge hatása alatt elvesztette eszméletét. Öngyilkossági kísérletét hamarosan észrevette az édesanyja, ki ugyanabban a háznál, mint szakácsnő szolgál és orvost hívatott hozzá s az első segélynyújtás után be szállították a kórházba. Az életunt leány állapota életveszélyes.

— **Kossuth a munkásokért.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter az üzletvezetőség útján a debreceni államvasuti főnökségéhez randeletet intézett, amellyel az államvasuti műhelymunkásoknak eddig tíz órában megszabott munkaidéjét a munkabérek és az általa már a múlt évben megengedett egy és félórás pihenő időnek érintetlen hagyásával, kilenc és fél órára szűkítette le. Ez az intézkedés a munkások régen hangoztatott kívánságának teljesítését jelenti és újabb bizonyossága annak, hogy Kossuth Ferenc az államvasuti munkások helyzetének a javítására mindent elkövet.

— **Kinevezés.** Porabszky Jenő a debreceni főbíró elnöke Kassay Endre marósszigeti ügyészséghez beosztott díjtalan joggyakorlót segélydíjas joggyakorlóvá nevezte ki.

— **Az egészségügyi bizottság ülése.** A vármegyei egészségügyi bizottság tegnap délután ülést tartott a vármegyeháza tanácstermében. A bizottság Losonczy Almos dr. főorvosnak a gazdasági eseléditásokra vonatkozó kitűnő javaslatát tárgyalta, melyet egyhangúlag elfogadott.

— **Oláh Károly itthon.** Oláh Károly, a nagy népszerűségnek és közbecsülésnek örvendő kulturatanácsnok, aki megromált egészsége helyreállítása céljából néhány hétig a délvidéken üdült, szabadsága elteltével tegnap friss egészségben visszaérkezett a városba s elfoglalta hivatalát.

— **Gyámpénztári vizsgálat.** Tegnap délután 10 órakor gyámpénztári vizsgáló volt a városházán. A vizsgálaton jelen volt Vecsey Imre elnöklété alatt Bészler Károly tanácsnok, Dóczy Emil dr. alügyész, Debreceni Lajos és a pénztári tisztviselők. A bizottság mindent rendben talált.

— **Cserép a katonaságnak.** A második honvéd huszárezred parancsnoksága a tervet folytatva a városhoz, hogy építkezésekhez szükséges darab cserépet adjon nekik a város. A tanács hateret darabot utalt ki a parancsnokságnak, mivel úgy látta, hogy ennyi is elég.

— **Lovassy Károly halála.** Debrecen város egyik régi, pontos, lelkiismeretes tisztviselője, Lovassy Károly volt tb. adóügyi tanácsnok vasárnap reggel elhunyt. Gyöngékedése dacára még az utóbbi időben is elegendő hivatali kötelességeinek mindaddig, míg egy erős tüdőgyulladás meg nem támadta. Rövid pár napi szenvedés után hunyt el s temetése tegnap délután folyt le. A temetésen a városi tanácsot Konez Ákos és Körner Adolf tanácsnokok képviselték s nagy számú családjának tagjai, meg hivatalnoktársai kísérték el utolsó útján.

— **Tafler Ignác esküvője.** Tegnap délelőtt esküdtök hűségét Tafler Ignác, terménynagykereskedő Kállay Lujza úrnőnek, aki legutóbb a kassai színháznak volt ünnepet primadonnája s aki a Komjáthy zera alatt a debreceni színházban aratott nagy jelentőségű művészi sikereket. A polgári esküvő délelőtt 11 órakor folyt le, melyet egyházi áldás követett. Taflerné Kállay Lujza véglegesen visszavonul a színpadtól.

— **A rendőrlégénység eszmapénze.** Vész Gyula főkapitány beadványt intézett a tanácshoz, hogy a rendőrlégénységnek a eszmapajavítás helyett eszmapénzt adjon. A tanács egyik legközelebbi ülésén határoz a beadvány felett.

— **Gyermeknap a Royalban.** A város egyik legkiválóbb kávéházában: a Royalban az országos gyermeknap alkalmával imponáns módon fog megnyilatkozni a gyermekvédelem jegyében megnyilatkozó jótékonyosság. Ma, április elsején fényes estély lesz a Royal-kávéházban, melyen a Magyar Testvérek híres zenekara játszik. A népszerű zenekar az estélyen válogatott s igen meglepő műsorral lép a közönség elé. A napi bevétel jókora részét az országos gyermekvédelem céljaira juttatja Hauer Bertalan, a Royal-kávéház tulajdonosa.

— **Megszűnt sejtésvész.** Egyeken megszűnt a sejtésvész, minek következtében a községet felmentik e zár alól.

— **A „Debreceni Dalegyet” folyó 1908. évi április hó 5-én, délután 3 órakor a Kereskedő-Társulat dísztermében XLV-ik évi rendes közgyűlést tart. Targyak: 1. Jegyzőkönyvhitelesítők kiküldése. 2. Évi jelentés tárgyalása. 3. Közgyűlésileg kiküldött számvizsgálók jelentése. 4. Évi költségelőirányzat tárgyalása. 5. Debreceni Lajos és Bucsay István működő tagok hitűtetése. 6. Alapszabályszerű tisztújítás.**

— **A hetes és a gazda.** Szermerka Lajos, a Kis Bika vendéglő tulajdonosa észrevette, hogy a szeszest italokat valaki állandóan dicszálja. Gyanúja a nála alkalmazott Ferenczik Mihály hetesre esett, akinek a ládájában tényleg talált is több üveg pálinkát. A hűtlen hetesét feljelentette a bünygyi osztályon, ahol a hetes azzal ádott elő, hogy a gazdája a ládájából ötven koronát ellopott. Orosz László rendőrfogalmazó vezette az ügyben a vizsgálatot, amelynek során kiderült, hogy a hetes vádjából egy szó sem igaz s Ferenczik ezzel akart kijutni a hínárból. A hetes ellen most már lépés és hamis vádaskodás miatt folytatják a vizsgálatot.

— **Elveszett egy masszív ezüst halálfej zszusu és egy arany karikagyűrű.** Megtalálójá 10 korona jutalomban részesül, ha a kiadóhivatalba behozza.

— **Percel Carola próbabálja.** Fényesnek ígérkező próbabál lesz folyó évi április 11-én a Bika-szálloda dísztermében. Ugyanis ekkor mutatja be Percel Carola táncművésznő előhaladását. Meghívók a napokban mennek szét és a páholy-jegyekre előjegyezhetni a mai naptól kezdve lehet Molnár Ferenc ur dívatületében. Páholyjegy ára 10 korona, személy-jegy 2 korona. A most kezdődő colonba még pár napig be lehet iratkozni Percel Carola tánciskolájában Szent Anna-utca 22.

Jánosi Zoltán legkedvesebb barátja.

Székely Immakulata izraelitus.

Lapunk tegnapi számában közöltem azt a jegyzőkönyvet, amely Székely Imre és N. N. nyíregyházi lakos között felmerült lovgias ügyben mint első jegyzőkönyv felvételét. E jegyzőkönyv felvétele után megalkult a becsületbiróság, amelynek tagjai voltak Székely Imre részéről Májerszky Béla és Bogár Lajos urak, N. N. részéről pedig Horváth István és dr. Victorisz József urak, — akik a becsületbiróság 1898. május 5-én elnökül Schlichter Gyula ny. százados urat választották meg.

Az ekként megalakult becsület bíróság ebben az ügyben 1898. május 6-án és május 8-án tartott tárgyalást, az előbbi tárgyaláson Székely Imre elleni bizonyítékot vette fel, — melyről szóló jegyzőkönyv — szószerint következőleg hangzik:

Jegyzőkönyv,

fölvételét Nyíregyházán Bogár Lajos ur lakásán, (Városház-tér 8.) 1898. május 6-án folytatólag a Székely Imre és N. N. urak közt fennforgó becsületbeli ügyből kifolyólag megalakult becsület bíróság üléséről.

Jelen voltak; Schlichter Gyula elnök, Májerszky Béla, Bogár Lajos, Horváth István és dr. Victorisz József b. b. tagok.

Elnök az ülést megnyitván, N. N. ur megbízottait felszólítja esetleges újabb bejelentésük megtételére.

N. N. ur megbízottai bejelentik, hogy tudomásuk van arról, miszerint Székely Imre urnak Jung Adolfné helybeli lakossal és fiával (34 éves) házbörkerésből eredő rendezetlen ügyei voltak. Tanuként Jung Adolfnét jelenik be, ennek fia betegsége miatt Budapesten időzik.

További tanuként bejelentik Fried Salamon vendéglőt, Herskovics Márton kávést és Kohn József keresmárost.

Erre a tanuk kihallgatása vette kezdetét.

Fried Salamon vendéglős, tanu elnök felszólítására előadja, hogy Székely Imre urral (ezelőtt Schwarz Imre) üzleti összeköttetésben állott Schwarz Márton debreceni eselédközvetítő cég útján. Kijelenti, hogy **vale** ily ügyekben több ízben személyesen tárgyalt, miből kifolyólag körülbelül 1 és fél évvel ezelőtt ugyancsak e cégnek azért, hogy neki pénztárnoknót küldjön, 6 frtot küldött be, de megfelelő pénztárnoknót nem kapván, a céget ismételen felszólította a 6 frt. visszaküldésére, **ami azonban a mai napig meg nem történt.** Kijelenti továbbá, hogy Székely Imre ur öt ma délután háromnegyed 5 órakor felkeresé lakásán s minden **felszólítás nélkül e hat (6) frtos kérdést szelöltette, azt állítván, hogy ez összeget a pénztárosnőnek átadta, mire tanu megjegyzi, hogy az ily természetű összegeket sohasem adják a pénztárosnőnek, hanem a közvetítőknök.**

Jelen beszélgetésnél Herskovics Márton is jelen volt. A beszélgetés folyamán Székely Imre a tanuak megjegyzi, hogy ügye (jelenleg fennforgó becsületbeli ügye) még ma is rendezhető volna, — dacára annak, hogy **ez az ügy** már a becsületbiróság előtt áll, — ha N. N. hajlandó volna tőle bocsánatot kérni.

Herskovics Márton kávé (Iskola-utca 1. szám) tanu elnök felszólítására előadja, hogy Székely Imre urral (ezelőtt Schwarz) a Schwarz Márton-féle eselédszerző intézetben többszörösen üzleti összeköttetésben áll és **soha mást a cég vezetőjéül nem ismert, csak Székelyt.** 1897 tavaszán tanu átutazva Debrecenbe, Székely Imrétől egy alkalmas pénztárnoknót beszerzését kérte, kijelentvén, hogy ő még az esteli vonattal Nyíregyházára utazik s a pénztárosnót magával öhajlja vinni. Székely Imre estig előállított egy leányt neki, kit ő nem volt hajlandó elfogadni, engedvén azonban a rábeszélésnek, a leányt elfogadta. A pénztárosnő kijelentette tanunak, hogy börtöndje és péze Bőszörnyben zálogban maradt 6 frt összeg erejéig; tanu erre 10 (tíz) forintot átadott Szé-

bely Imrének, kivel megagyezett abban, hogy a leányt másnap reggel utnak indítja, átköndje és könyvével együtt. Másnap a lány megérkezett bőrdő és könyv nélkül, mire Herskovics kijelentette, hogy így a lányt el nem fogadja és meg nem tartja és öt utiköltséggel ellátva visszaküldte Debrecenbe.

Tanu kijelenti, hogy Székely (Schwarz) urat három ízben levélileg felszólította a 6 (hat) forint visszatérítésére, azonban választ nem kapott. Erre személyesen is elment Debrecenbe, felszólítandó őt, hogy adja vissza a 6 forintot, azonban eredménytelenül.

Kijelenti továbbá, hogy mikor Székely Imre Nyiregyházára költözött, őt Adler Adolf társaságában az utcán találván, felszólította, hogy „mi lesz a 6 forintommal? Vagy adja át a pézstárnoknő könyvét, hogy őt feljelenthessem. Ha ezt sem hajlandó tenni, úgy őt fogom feljelenteni!”

Tanunak ezen kijelentését Adler Adolf is hallotta.

Ma (1908. évi május 6.) délután háromnegyed 5 óra tájban Székely Imre felkeresvén a tanut, minden további felszólítás nélkül átadta neki a kérdéses 6 (hat) forintot.

Kohn József bor- és sörmérő (Szent-Mihály-utca 54) tanu elnök felszólítására elbádj, hogy személyesen ismeri Székely Imre urat a debreceni cselédszerző intézetből, még mint Schwarz Imrét s veie több ízben üzleti összeköttetésben állott és általa lefizetett legutolsó 3 forintnyi honoráriumot neki személyesen adta át. Kijelenti, hogy midőn tudomására jutott, hogy Székely Imre N. N.-lől lovagias elgétélt kért, ő nyilvános helyen azt a kijelentést tette, hogy Székely Imre szerint nem hívhat ki senkit, mert cselédszerző.

Jung Adolfné (lakik Orosi-utca, alispánháza) tanu elnök felszólítására elbádj, hogy Székely Imre a folyó év január és február havában hat hétig nála lakott, hónapos szobát birt 14 forintnyi havi bérért. Minthogy többszöri felszólítás dacára fizetni nem akart, közte és Székely Imre közt ez ügyből kifolyólag kellemetlen surlódások támadtak. Egy ízben, midőn Jungné beteg fia itthon lévén, a pamlagon hevert, a cseléd által ismételt felszólította Székely Imrét a házbér kifizetésére. Székely megjelent s nagy hangon az első szobában gorbombáskodni kezdett tanuval, elmondván őt és fiát piszkos cigány népnek. Ezeket hallván a másik szobában a pamlagon fekvő fia, őt, tudniillik Székelyt jöttment, bitang s több efféle gyalázó szavakkal illetvén, odanyilatkozott, hogy ha beteg nem volna, őt fellépésért megleckéztetné.

Székely Imre eltávozott, sőt lakását is odahagyta, az illetékes felmondás nélkül, amiért őt tanu beperelte és végrehajtás után tőle a 7 forintnyi összeget megkapta.

Tanu kijelenti, hogy semmiféle tudomással nem bír arról, hogy Székely Imre a rajta elkövetett sértésért bárminemű elégtételt kért vagy vett volna.

Távirat és telefon.

Kossuth Ferenc Bécsben.

Budapest, március 31. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter ma 5 órakor a nyugati pályaudvarról Bécsbe utazott. Holnap ő felsége külön kihallgatáson fogadja Kossuthot. Kossuth Ferenc elutazása előtt hosszasan tárgyalt Apponyi Albert gróffal.

A képviselőház üléséhez.

Budapest, március 31. A képviselőházi ülésnek végén Hodzsa Milán határozati javaslatot nyújtott be a javaslat ellen. Utána Székely Ferenc beszélt, aki ugyancsak javaslatot terjesztett elő, kérve annak kinyomatását. A ház e kérelmet elvetette, mire az ülés véget ért.

A bankbizottság ülése.

Budapest, márc. 31. A bankbizottság ma délelőtti ülésén megálapították azoknak a kérdőpontoknak a szövegét, melyeket a csütörtöki plenáris ülésen a szakértők elé fognak terjeszteni. A szakértőket, akiket a magyar közgazdasági és tudományos élet kiünöségei közül fognak megválasztani, husvét után hallgatják meg.

Pusztító tűzvész.

Sátoraljai hely, március 31. Ma délelőtt egy pékműhelyben tűz támadt, mely a nagy szélben rövid idő alatt elharapozott. Fél óra alatt négy utca házsora állott lángokban. A tűz éjfélkor még tart.

Csarnok.

Bosnyákország sarkánya.

A „Debreczen” eredeti regénye.

Irta: Tomić Eugén.

Az ellenzéki emberek ellenben nagyon megörültek ezen az eseten, mondván:

— Vajjon parancsol-e nekünk a szultán, aki arra sem ember, hogy Milost és az embereit ráncba szedje? Vagy még a rácokkal is nekünk kell verekednünk? Nem elég, ha a szultán cselédjei öltek minket, most az ő szépségükért még magunk is veszítsük magunkat. Azt mondják: bajban van a szultán. Hát ugy is kell neki Aki elfordul Allahtól és a prófétától, megérdemli, hogy bajba jusson. Segítsenek rajta a hitetlenek mostan, hogyha olyan kedvek neki!

Egy napon estefelé Kulenovic Kulen vakusi bég táborában gyülekezett a társaság. Feketekávé és pipa mellett ültek itten a főellenzékiek: Altomnovics Rusztem bég meg a két fia, a novigrádi kapitány, a tuzlai kapitány. Csekiss bég a Hanvölgyről, a klimai és a krupai kapitány, Filipovics bég Flamosából és Vidaics Ali pasa, Zvornik örökös ura.

Ezek mind konzervatív bosnyák pártiak, Mahmud szultán reformjainak ellenségei voltak, kik csupán azért jöttek Orlovopoljára, hogy itt szabadon értekezzenek és gyülekezzenek. Legújabb pártifelük, az ifju Vidaics Ali lett. Ismert dolog, hogy Ali Abdurahim vezirt, mikor átjött a Drinán, kényszer nélkül, ugyszólván vendégszeretéből befogadta Zvornik várába.

Az időben Zvornik ura ugy vélekedett, hogy mostantól fogva rend lesz az országban s hogy a bégeknek kötelességük engedelmeskedni a nagy ur akaratának. De mikor látta, hogy Abdurahim véres kézzel uralkodik és annyi derék vitézt végeztet ki, csupán azért, mert a szultán reformjait nem bírják ősi vallásukkal és ősi jogaikkal megegyeztetni, Ali pasa keservesen megbánta vendégszeretét a zsarnok iránt, aki hóhéra lett nemcsak barátainak, de legközelebbi atyafiságának is. Alig várta hát az alkalmat, hogy az elégedetlenekhez csatlakozzék, amely párt immár nagy többségben volt a bosnyák földön.

Az orlovopoljai eset meghozta ezt az alkalmat.

Az öreg Altomantovics Rusztem, Ali atyjának legjobb barátja volt, magát Alit is gyermekkorától ismerte, mint fiai pajtását és majdnem atyai szeretettel viseltetett az ifju pasa iránt; az bántotta, hogy ez az ifju oszmanlia, reformpárti.

Mikor Rusztem bég Orlovopoljára ért, Ali azonnal fölkereste, elbeszélte neki nézete változását és őszinte megbánást mutatott az eddigi tévedéseire nézve. A vén Rusztem igen megörült a megtért pasának és megölelvén őt, így szólt:

— Isten hozott. Elég fiatal vagy még, lesz időd, hogy lemosd az árulás foltját nevedről.

E perctől fogva Vidaics Alit állandóan az ellenzéki főemberek között lehetett látni.

Ma körülben szokatlan vigság uralkodott. Az elégedetlenek ma végre meg voltak elégedve. Vidaics Alinak ma hiradással voltak Zvornikból, hogy Sarajevóban kitört a forradalom, a felkelők Abdurahimot az erődbe szorították és most ostromolják.

E hirre meglevenedtek a bégek régi titkos vágyaik, reményeik.

— Nosza, mondd el, hogy történt az eset, — biztatta éppen Vidaicsot Filipovics bég, ki még nem tudta a hirt minden részleteiben.

— Beszélj, Alija, — szólottak mások, kik szinte szerettek volna többet tudni.

— Miként mindenütt, — kezdte Vidaics az elbeszélését, — ugy Visokon is, Sarajevo mellett, csapatot toboroztak, hogy e sikra gyülekezzenek. A sarajevoiak, kik nem felejtették el a vezir kegyetlenkedését, mikor annyi polgártársukat kivégeztette, rávették a visokoiakat, akik között a harmadrész régi janicsár volt, hogy ne menjenek Orlovopoljára, hanem állapodjanak meg Sarajevo előtt és kérjenek a vezirtől zsoldot a felkelésükért. Ezen a visokoiak kapva-kaptak és készségesen megtették mindazt, amire a sarajevoiak biztatták őket. Mikor a csapat megállapodott, Sarajevo előtt, a meglepett vezir kiküldte hozzájuk az új kapidzsi basát, térparancsnokot, ki alig érkezett oda Stambulból, továbbá néhány tekintélyes polgárt, hogy megkérdezzék a visokoiakat, hogy mi okból állanak a város előtt. Ez ünnepnapon történt. A nép nem volt munkában s így pár ezer ember követte a vezir küldötteit a visokoiak táborába. Hogy mi okból, azt mindjárt látni fogjátok.

— Midőn a kapidzsi basa, körömszakkadig oszmanli, kemény szóval fölhitva a csapatokat, hogy utját azonnal folytassa Orlovopoljára, a visokoiak sorából kilépett néhány szegényebb ember és szemtől-szembe megmondták a kapidzsinak, hogy pénz nélkül ők egy lépést sem mennek. Mert vannak olyanok is, akik csupán azért, hogy hadba indulhassanak és Sarajevo alá jöhessenek, kénytelenek voltak gyermekeiket szolgaságba adni.

(Folyt köv.)

Kiadja: a „Debreczen” Hirlapkiadó
Vállalat Észvénytársaság.

Szőlőoltványok

szokvány minőségben 22 esemege, 28 borsfajban, háromféle fajtisza alanyon I. oszt. 180 kor. 1000 darabonként. II. o. oszt. kis szépségűvel 90 kor. 1000 darabonként. Készlet 419,000 oltvány. 250,000 vadgyökerez, Portalis, Solonis, Rup, Monticola, Aramon, Ganzin 1. és 2. szám. — Kérjen árjegyzéket

Vállalati szőlőtelep

BILLED, Torontál megye.

100 hold nyulasi föld

a lóversenytér mellett, 5—10 holdas darabokban részletfizetésre eladó.

Dr. Nyiri Ernő,

Piac-utca 71.

Angol és francia ujdonságaink

a tavaszi és nyári szezonra
Costume- és Ruhaszövetek,
Bluzselymek és Ruhadiszekben
megérkeztek

Bosznay J. és Társa

divatruházában.

Debreczen, Kossuth-u. 5.

Vörös

'Excelsior'-főzőedények

takarék-tűzhelyek,

kerti-padok

tűskés kerítéshuzal és kerti
eszközök raktára

Sesztina Lajosnál

Debreczen, Piac-utca 33.

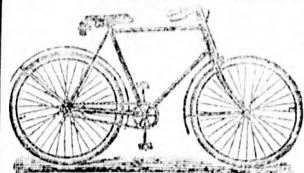
Gyönyörű modern uri házak
vannak eladók a

NAGY LAJOS

adásvételi irodájában Csapó-u. 13. sz.

Kisebb, nagyobb értékűek.

TUDOMÁSUL ADATIK A VEVŐKNEK,
hogy nekik egyetlen fillér díjat sem kell
fizetniük a NAGY LAJOS adásvételi irodá-
jában és részükre a legnagyobb készséggel
és teljesen díjtalanul közvetítettnek minden-
féle értékű házak, szőlők és nyaralók.

A legszebb,
legjobb és
mindenütt a
legkedvel-
tebb védje-
gyesbicikliket

— 96 Kr.-tól kezdve — egész a határig
teljesen vám- és tehermentesen szállít-
juk. Sok évi jótállás. Egyszerű kivitelű
kerékpárok olcsóbbak. Összes hozzávaló
részek Berlinből szállítatnak. Képes
árjegyzék ingyen és bérmentve. Kérjük
legelső osztályu gyártmányainkat ala-
csonyabb árban levő csekélyebb értékű
árukkal össze nem hasonlítani.

Multiplex-Fahrrad-Industrie, Berlin 12.
Gitschinerstr. 15.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére,
legelőnyösebben és a legnagyobb szakérte-
lemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel
és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Villagítótetek, csillárok és szerelvények des váiasztóka

Telefon szám: 568

1063

Nemes gyümölcsfa-

oltvány, gyökeres akác és gledicia,
sima szőlő vessző, spárga, füz-
dugvány és diszeserjék kaphatók
gróf Degenfeld és dr. Balkányi urak
„ERZSÉBET“-szőlőtelepén. — Iroda:
Debreczenben Kossuth-utca 32.

Szőlőoltványokat

szállít fajtis-
taságért jót-
állva legdu-
sabb válasz-
tékban a már
évek óta első-
nek és meg-
bizhatóbbnak
ismert

508

Küküllőmenti első szőlőoltvány te-
lep; tulajdonos CASPARI FRIGYES
Medgyes 25. sz. (Nagyküküllő m.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből
érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlő-
birtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős
személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosá-
got szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen meg-
bizhatóságáról.

Mész |

Pénz |

Szén |

KLÁR ANDOR

bank- és áruüzlet

Debreczen, Miklós-utca 23. sz.

Távirat: Klár Andor.

Telefon: 445. sz.

Bankosztály: Törlesztéses, kötvény- és váltókölcsonők! Kivánatra részletes ajánlat.

Áruosztály. Mész, bihari és dorogi elsőrangú mész.

Szén, salgótarjáni, poros, kauwini, ezenkívül más belföldi és külföldi
szenek, minden állomásra, — amelyik legjobban konvenál.

Műtrágya. Ásványi fosfor, káli és légenytrágyák, elsőrangú szőlő-
trágya, szárított fekal.

Megrendelések waggonszámra.

Kérjen ajánlatot.

Kötések 1—3 évre.

NŐI DIVAT TAVASZI UJDONSÁGOK

gyapju costüme és ruha szövetek.

Szines és nyers selymek, mindenféle diszitések,

NŐI- ÉS GYERMEK FELÖLTŐK

≡ DUS VÁLASZTÉKBAN MEGÉRKEZTEK ≡

Molnár Ferenc Zádor Lajos utóda divattermében Fötér, Városházépület.

Női ruha készitési műtermek Kossuth-utca, Kardos L. házban.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg bektöltetük.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Debrecezen sz. kir. város szeszüzletében, Széchenyi-utca 3. szám alatt kóser husvéti szilva és törköly pálinka, 1 és fél literes üvegekben, 1 liter 2 korona, fél liter 1 koronájával kapható.

Egy fiatal kereskedő segéd, ki rőfös és divatáru üzletben jártas, állást keres. Cim a kiadóhivatalban. (1569.)

Egy lovas stráfkocsit költözésekhez Bercsényi-utca 29. sz. a. lehet megrendelni.

Az ugynevezett Kutyaölgyén a szoboszlói országutnál 7 kilométernyire 21 köblös és 3 vékás ujosztású föld gazdasági épületekkel eladó. Ertekezhetni Timár-utca 14. szám.

Könyvelést esteli órákra elvállal mérlegképes könyvelő. Cim a kiadóhivatalban.

Gyönyörű modern tölgyfa interziás hálószoba és hajlított elejű mahagóni kényveszkekrény raktáron van és jutányosan eladó a Műbutor-asztalos szövetkezetnél, Péterfia-utca 1. (1535.)

Hatvan-utozal első járás 8. számú kert bérbeadó lakással és az idei terméssel. — Bővebbet Bosznay J. és Társa cégnél. (1529.)

Egy jókarban lévő, lábon álló cimbalom, helyszüke miatt igen olcsó áron eladó Bercsényi-u. 24. sz. a.

A nagyocerén 16 katasztrális irtott föld eladó. Cim a kiadóban.

Kiadó fűszerüzlet helyiség, régi jó forgalmu helyen. Mezzena-utca 26. szám.

Költöztetek féderes stráf kocsin. Ertekezhetni Debreczeni Lajosnál Csapó-u. 86.

A Szilágyságiba egy kimérő 72 korona havi fizetéssel felvétetik. (1567.)

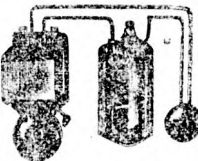
Kiadó. Szépen butorozott utcai szoba előszobával Egemalom-utca 4. sz. 1492.

2 szoba, előszoba, konyha és tartozékai-ból álló modern lakás Piac-utca május 1-re kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Sétakertben kényelmes nyaraló, továbbá nagyerdei köruton nyaralónak való szőlő eladó. Cim a kiadóban.

Kiadó egy 40 év óta fenálló jóforgalmu fűszerüzlet italméréssel és dohány tőzsdével. Hozzá tartozó 2 szoba, 3 pince, 3 raktár, 1 konyha, eseléd szoba 1 petroleum, 1 fás szin és 6 lóra való istálló. Ertekezhetni a tulajdonos Hatvan-utca, vásártér Csicsó Lajossal 69. szám.

Villany világitást,

telefonok, villamoscsengők berendezését, javítását és évi jókarban tartását, legjobb anyaggal, szolid árért eszközömm. FÖLDVÁRI L. Debreceni Első Elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat. Kossuth-utca 1. sz. Telefon 168.

Nagyváradon 25 év óta fennálló kóser étterem, ujonnan berendezve, utazók által látogatva, családi körülmények miatt eladó. Bővebbet Grósz Adolfnál Nagyvárad, Kert-utca 4. 1553.

Hatóságilag engedélyezett végkiarulás. Üzlet felosztás miatt tükrök, képek, mosdók, chinaezüst tárgyak, evőeszközök, porcelán és üvegáruk minden elfogadható áron eladók. Ifj. Pájer József utóda városi bérház 2.

Egy 40-42 éves józan életű ember és jó okmányokkal bir, öbajtana egy 32-36 éves nővel örök hűséget mondani. Levelek: „Örök hűség” alatt a kiadóba kéretnek.

HIRDESSÜNK

DEBRECZEN

című politikai napilapban. — Kiadóhivatal: Arany János-utca 2.

Muschong-Buziásfürdői

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony szén-savat

világhírű buziasfürdői szén-savforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek egyéb iparcélokra össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szén-savval.

Megbízható, szigoruan lelkiismeretes kiszolgálás!

Buziasfürdő ásvány- és gyógyvizek

1/1 és 1/2 literes üvegekben. Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. Elsőrendű asztali víz! Felvilágosítás-sal készségesen szolgál

Muschong-buziasfürdői szén-savművek és ásványvizek szétküldésli telepe Buziasfürdő. Sürgőnycim: Muschong, Buziasfürdő. Interurbán telefon 18. sz.

Ugyes helyi képviselők kerestetnek.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.

Tavaszi női ujdonságok!

Szines és mintázott kosztüm-és divatkelmékből gyönyörű választékot tartunk. Angol és

francia Bluzszövetek a legújabb kivitelekben. Divat bluzselymek a legelőkelőbb forrásokból. Fekete és szines divatnapernyőkből

Szabó Lajos Fiai

vászon-, divat- és szőnyeg-áruházában.

Mintákkal kiváratra készséggel szolgálunk. 1470

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város főispánja

80—1908. vrs. szám.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságánál lemondás folytán megüresedett s kinevezésem útján betöltendő építési állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ez az állás évi 3600 korona fizetés, 600 korona lakpénz és 1000 korona működési pótlékból álló javadalmazással van egybekötve.

Felhívom mindazokat a magyar állampolgárokat, kiknek a m. kir. József műegyetem által kiállított, vagy ez által honosított építési oklevelük van s ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az említett oklevellel, vagy annak hiteles másolatával, továbbá az eddigi gyakorlatukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvényeiket, hozzám folyó évi április hó 15. napjának délután 5 órájáig nyujtsák be.

Megkivánom említeni, hogy a város szervezési szabályzatának átdolgozása, mely a fizetések rendezését is felöleli, munkálat alatt van, s így remélhető, hogy a most pályázat alatt lévő állás javadalma is emelkedni fog.

Debreczen, 1908 március hó 25.

Weszprémy Zoltán s. k.,

(1572)

főispán.

Donogán és Somossy

Debreczen, kistemplombazár.

Megérkeztek a tavaszi divat gyönyörű ujdonságai!

Ruha- és blous kelmék
Viole de laine
Selyem blous kelmék

◆ Szines és fekete napernyők ◆
óriási választékban.